

چالش های بخش خصوصی تولیدکننده برق (نیروگاه های حرارتی)

تابستان ۱۴۰۳

معرفی سندیکای شرکت های تولیدکننده برق

سندیکای شرکت های تولیدکننده برق، با هدف ساماندهی و انسجام بخشیدن به فرآیند سرمایه گذاری در امر احداث نیروگاه و تولید برق و نیز صیانت از ظرفیت های سرمایه گذاران نیروگاهی و حفظ توازن و نظم در این حوزه، در سال ۱۳۸۶ تشکیل شد. این تشکل فراهم کردن امکان بهره برداری بیشتر از سرمایه گذاری و تولید و همچنین استفاده و انتقال تجربیات علمی و عملی دست اندرکاران این حوزه را به عنوان مأموریت های اصلی خود مدنظر قرار داده و به هنگام کردن این تجربیات برای نیل به اهداف قانونی توسعه و دفاع از منافع مشروع اعضای خود را دنبال می کند.

ماموریت های سندیکای شرکت های تولیدکننده برق

۱ تشویق و حمایت از سرمایه گذاری خصوصی و غیر دولتی در امر احداث نیروگاه

۲ ایفای نقش اتاق فکر در مباحث مربوط به چالش های خصوصی تولید برق

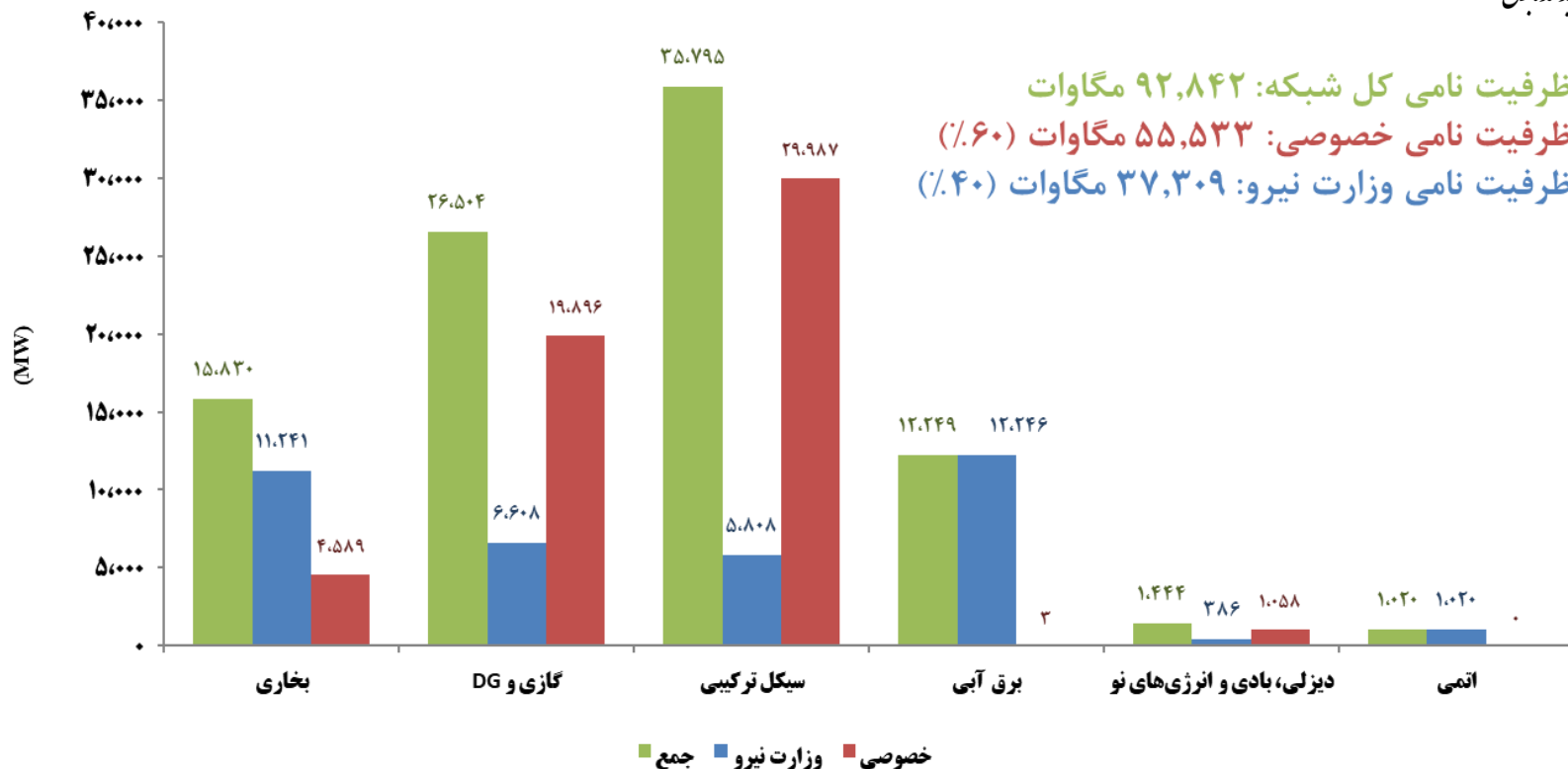
۳ مراقبت و حمایت از ارتقاء فناوری، مدیریت و بهره وری در تولید برق

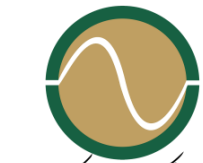
۴ همکاری در اصلاح اقتصاد برق

شرکت ملی تولیدکننده برق
تاجیکستان

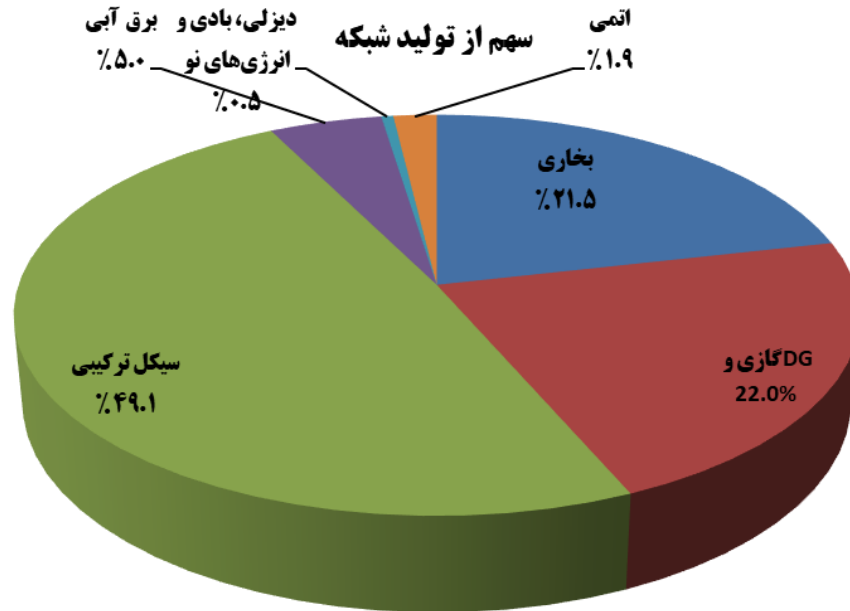
وضعیت مالکیت نیروگاه‌های کشور در سال ۱۴۰۲

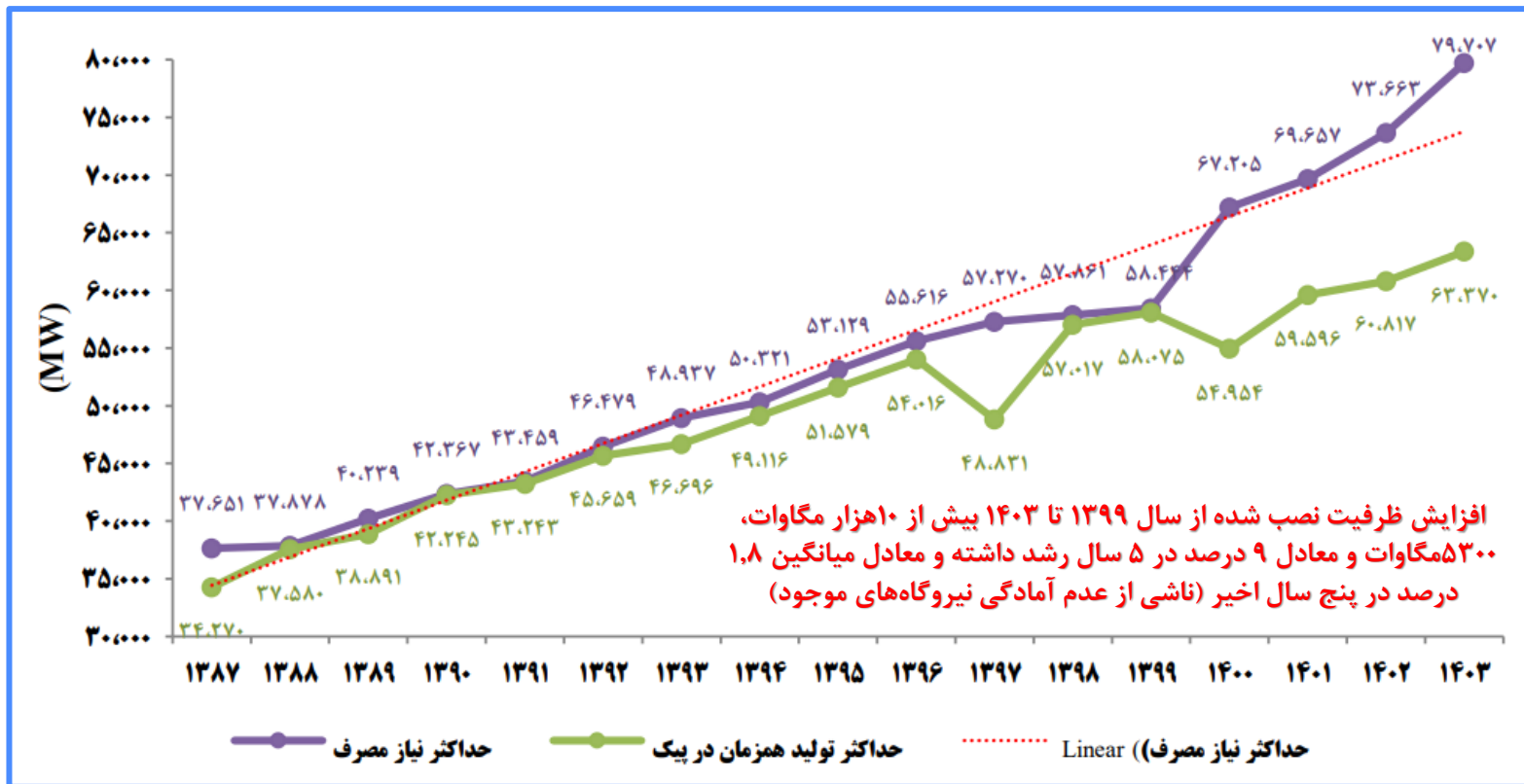
شرکت ملی شبکه های تولید کننده برق

وضعیت انرژی تولیدی در سال ۱۴۰۲

بیش از ۹۰ درصد انرژی تولیدی کشور توسط نیروگاه های حرارتی انجام می شود که سهم بخش خصوصی بیش از ۶۰ درصد است.

وضعیت ناترازی تولید و مصرف در لحظه پیک شبکه برق

وضعیت ناترازی نقدینگی در آمد و هزینه تعمیرات نیروگاه

□ نیروگاه کلاس E با راندمان ۵۰ درصد
تولید سالیانه: ۳ میلیارد کیلووات ساعت
درآمد در بورس انرژی: ۳۰۰۰ میلیارد ریال

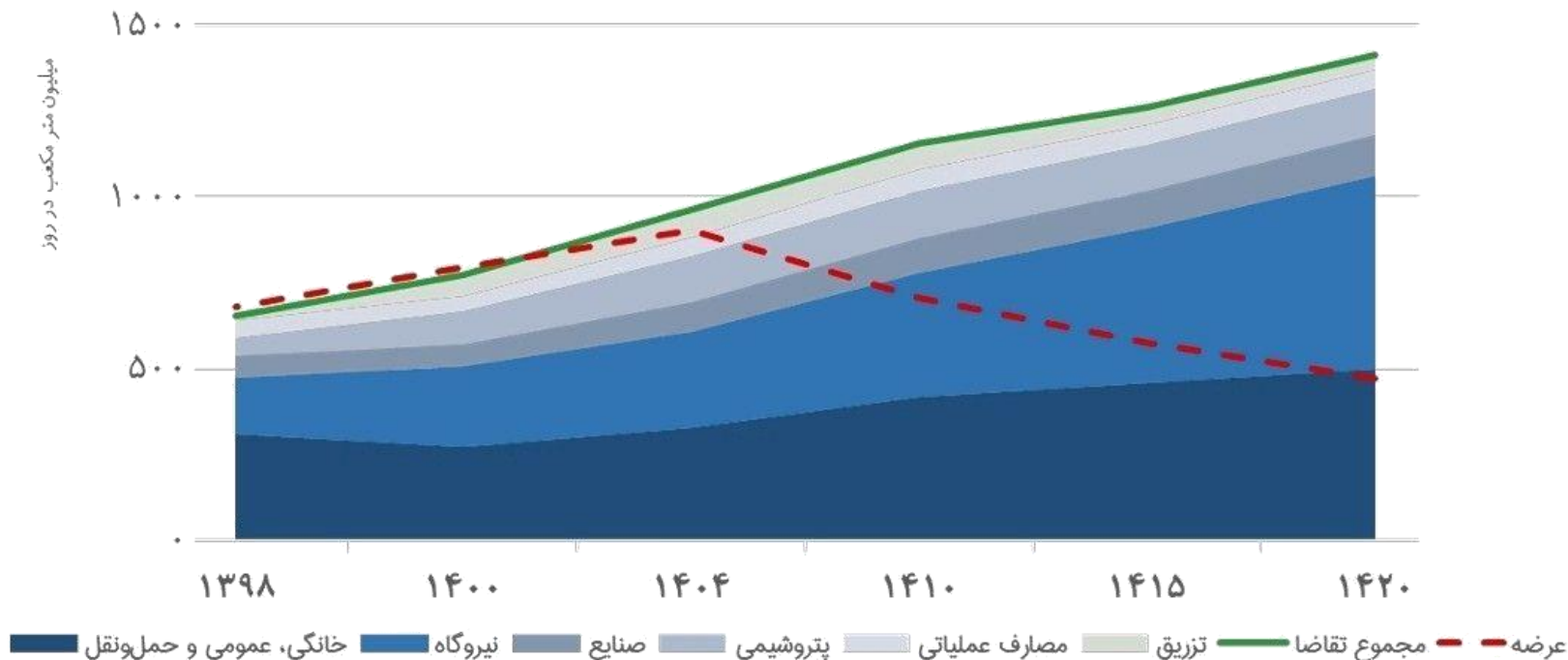
صرفاً هزینه سالیانه تعمیرات و بهره‌برداری متوسط سالیانه: ۳,۵ میلیون یورو معادل ۲۲۰۰ میلیارد ریال

□ نیروگاه کلاس F با راندمان ۵۶ درصد
تولید سالیانه: ۳ میلیارد کیلووات ساعت
درآمد در بورس انرژی: ۳۰۰۰ میلیارد ریال

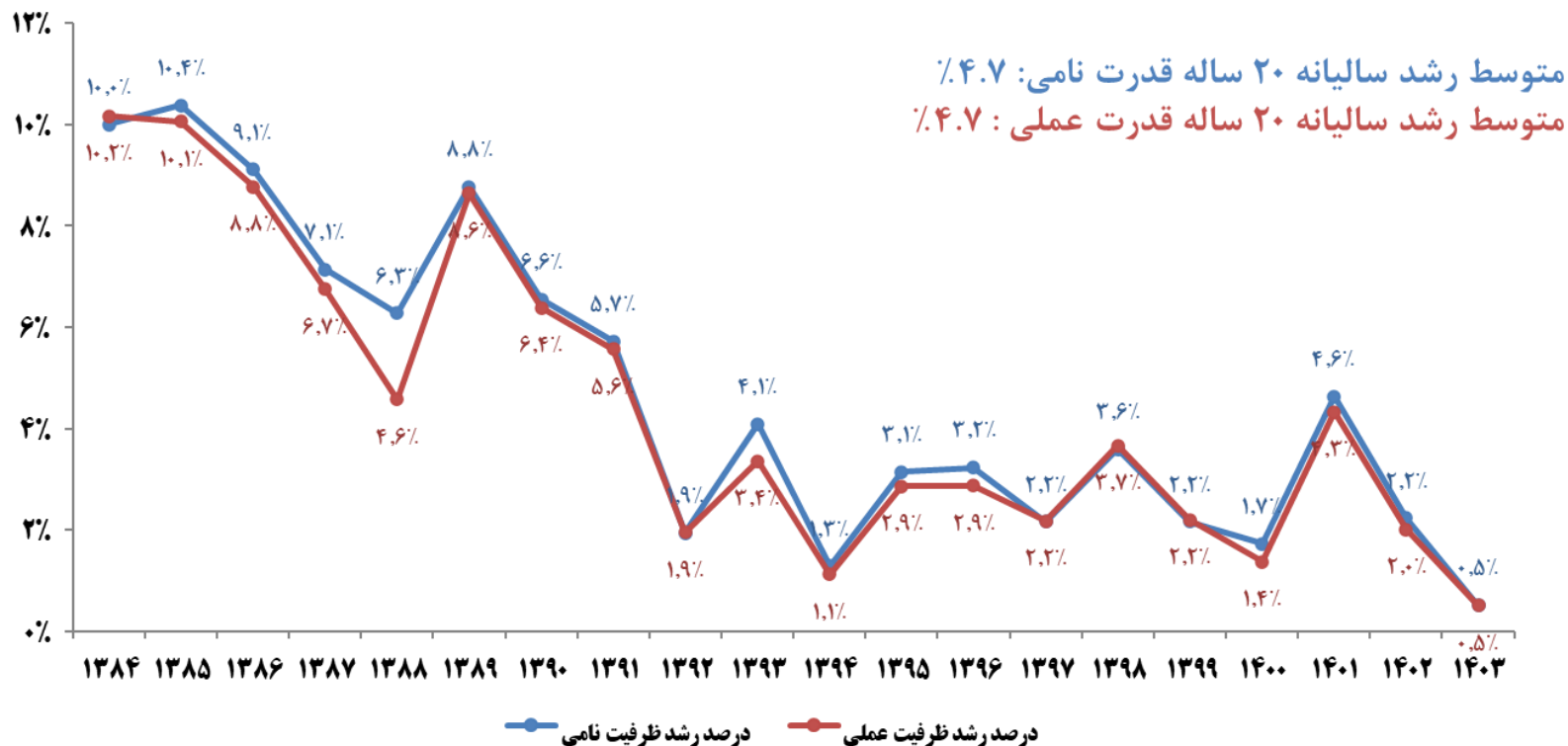
هزینه سالیانه تعمیرات و بهره‌برداری متوسط سالیانه: ۵ میلیون یورو معادل ۳۲۰۰ میلیارد ریال

وضعیت ناترازی تولید و مصرف گاز طبیعی

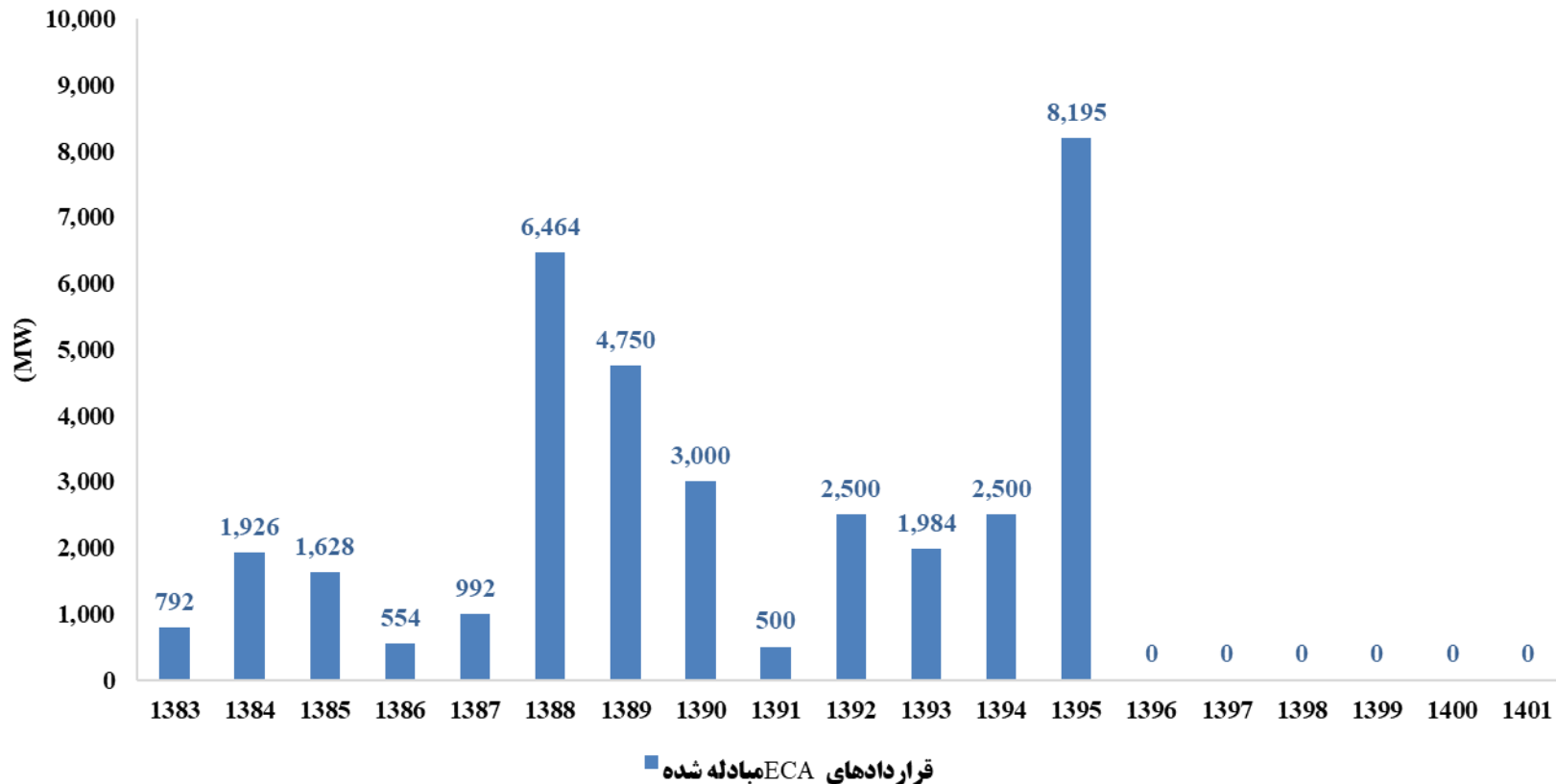
پیش‌بینی روند عرضه و تقاضای گاز در افق ۱۴۲۰
سناریو ادامه وضع موجود

روند ظرفیت نیروگاهی نصب شده در سال‌های ۱۳۸۴ الی ۱۴۰۳

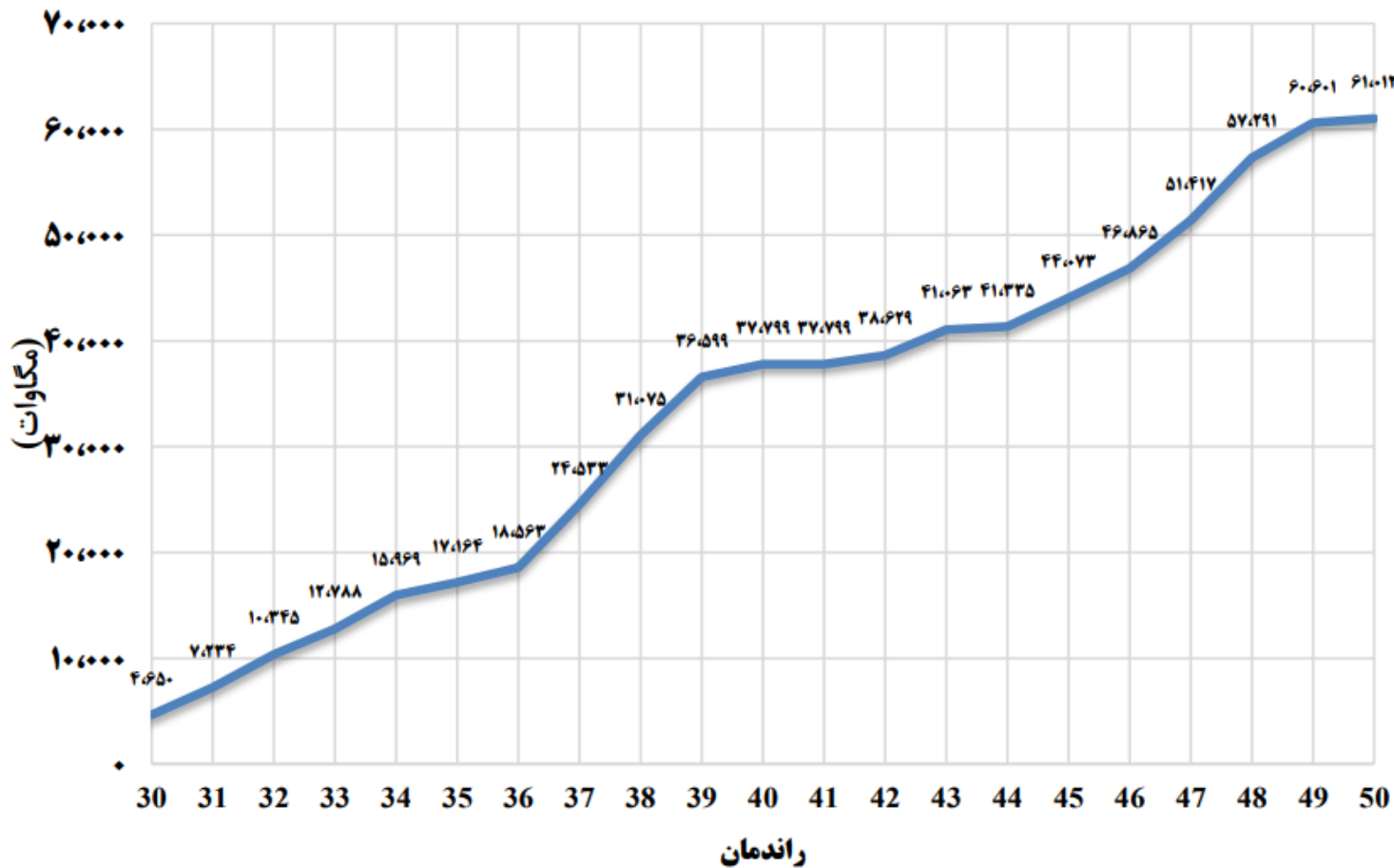
روند ظرفیت قراردادهای خرید تضمینی نیروگاه‌های حرارتی در سال‌های ۱۳۸۳ الی ۱۴۰۳

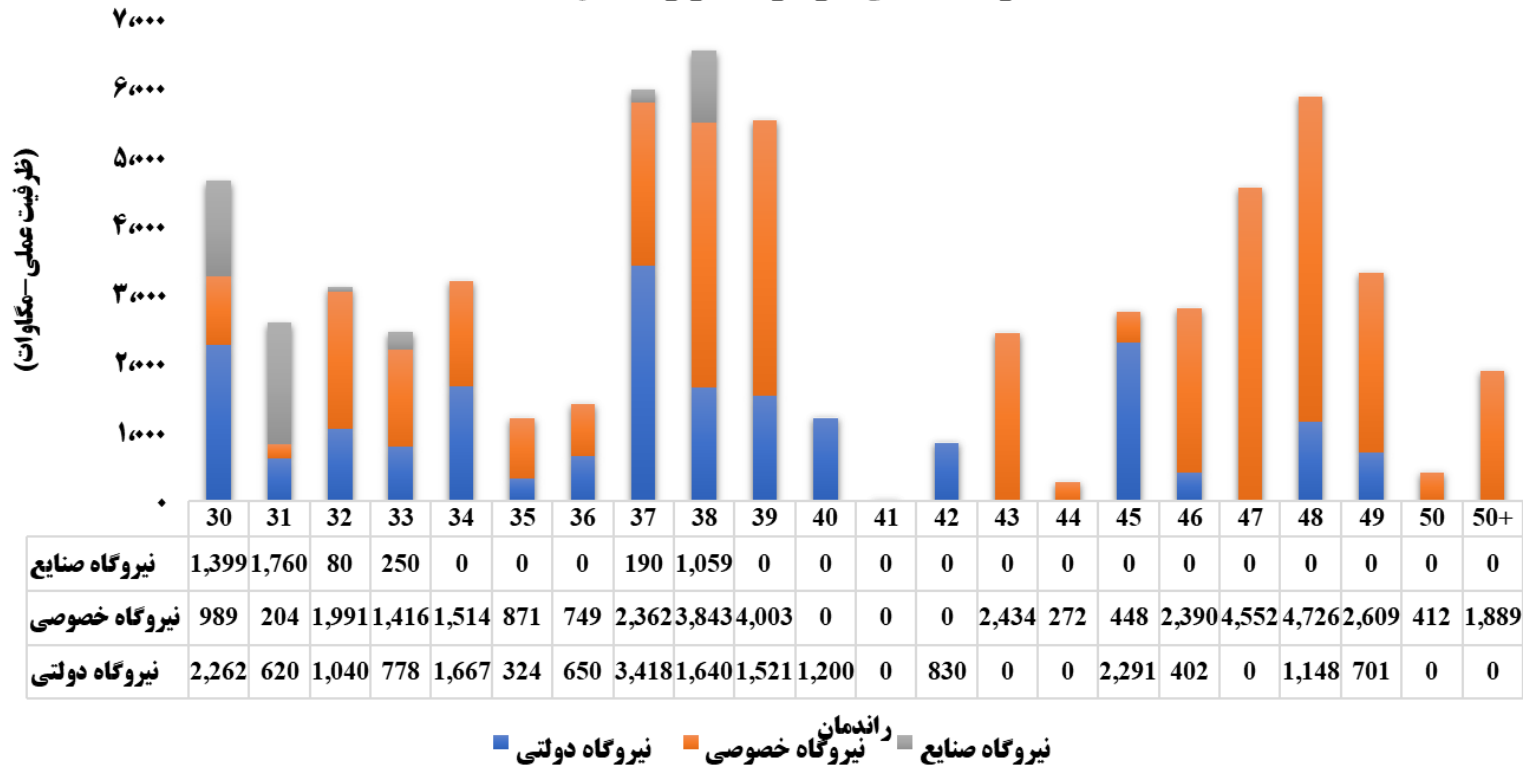
شرکت ملی توان‌رسانی

قدرت عملی تجمیعی در هر راندمان نیروگاه‌های حرارتی کشور

قدرت عملی تجمیعی در هر راندمان نیروگاه‌های حرارتی کشور

ظرفیت عملی هر درصد از راندمان شبکه

وضعیت فعلی صنعت برق

ناترازی بیش از ۱۶
هزار مگاواتی برق
در کشور

میانگین افزایش
تولید در لحظه پیک
۱,۸ درصد در ۵
سال اخیر

کل ظرفیت نامی
منصوبه معادل
۹۳۳۳۸ مگاوات
در سال ۱۴۰۳

صنعت برق در برنامه هفتم پیشرفت

هدف کمی	سنجه عملکردی
۸٪	رشد اقتصادی
۸٪	رشد بخش آب، برق، گاز
۴۴٪	میانگین بهره‌وری (راندمان) نیروگاه‌ها
۱۲۴۴۸۵ مگاوات	کل ظرفیت نامی منصوبه
۱۲۰۰۰ مگاوات	ظرفیت منصوبه تجدیدپذیر
۳۰۰۰ مگاوات	ظرفیت منصوبه هسته‌ای
۱۶۳۲ مگاوات	تراز برق در اوج بار

مشکلات عمده سرمایه‌گذاری در صنعت برق

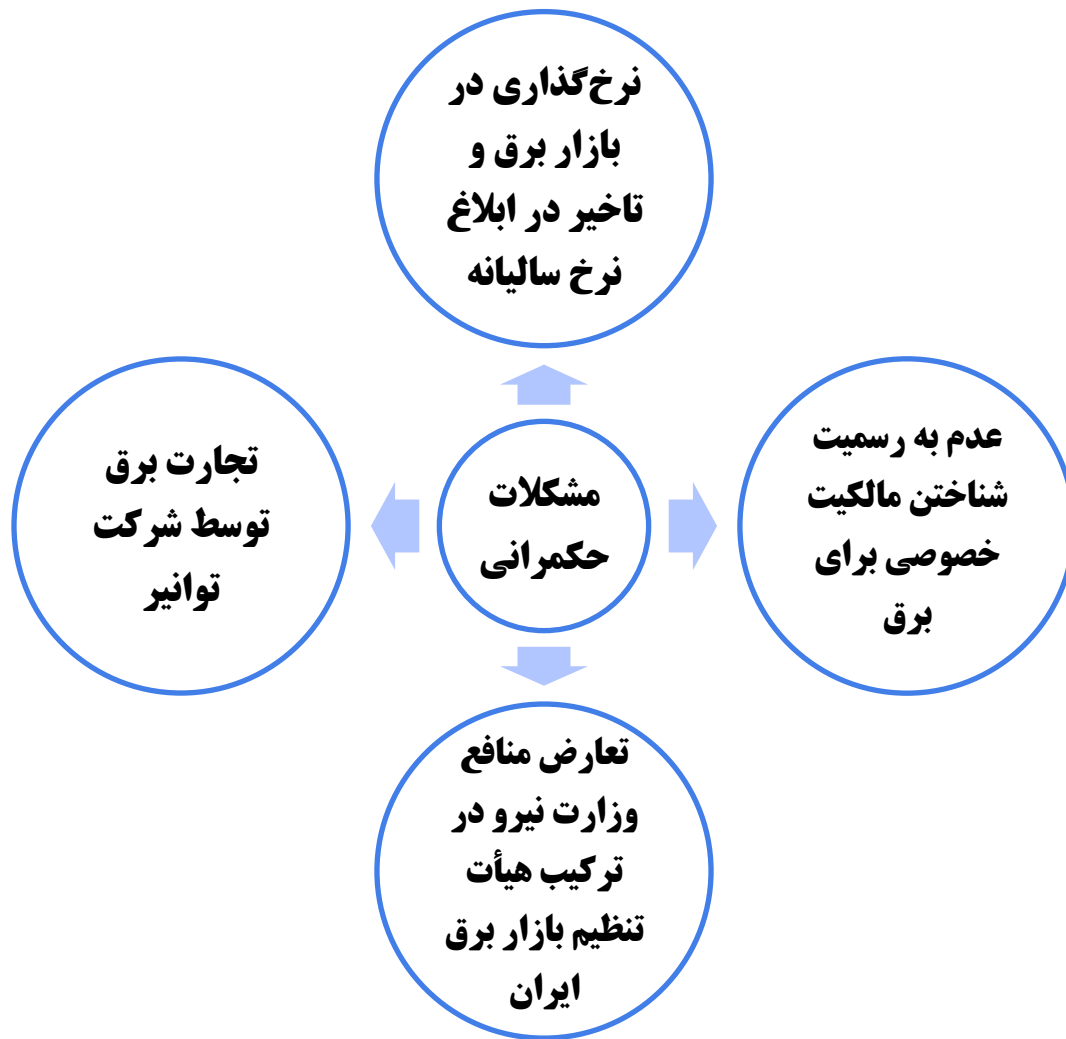
مشکلات حکمرانی
برق

مشکل بازپرداخت
اقساط وام‌های
دریافتی نیروگاه‌ها
از صندوق توسعه
ملی

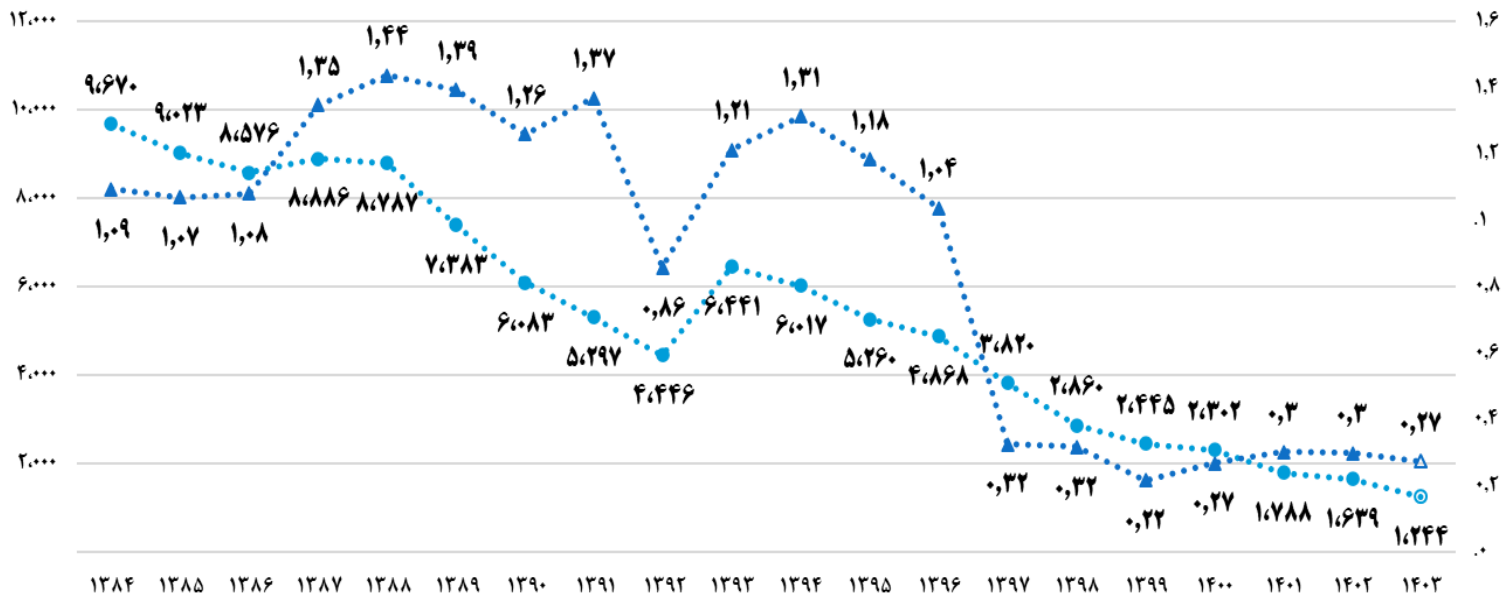
عدم پرداخت به
موقع مطالبات
نیروگاه‌های
خصوصی تولیدکننده
برق و جریمه تاخیر
در پرداخت آن

مشکلات موجود در
اجرای طرح‌های
اجرای بخش بخار
نیروگاه‌های سیکل
ترکیبی

مشکلات حکمرانی برق

مشکلات حکمرانی برق - نرخ گذاری در بازار برق

معادل ارزی نرخ فروش برق در بازار عمده فروشی (سنت یورو بر کیلوواتساعت) ●●●●● قیمت فروش برق در بازار عمده فروشی به نرخ های ثابت سال پایه ۱۴۰۳ (ریال بر کیلوواتساعت) ●●●●●

طی ۸ سال اخیر با وجود تورم ریالی بیش از ۱۰ برابری (براساس شاخص CPI بانک مرکزی) و رشد نرخ ارز ۱۳ برابری، نرخ خرید از نیروگاه های حاضر در بازار برق توسط وزارت نیرو تنها ۲,۵ برابر شده است که این روند منجر به عدم انگیزه سرمایه گذاران به توسعه ظرفیت نیروگاهی شده و اثرات آن در نمادهای بورسی بازار سرمایه مشهود است.

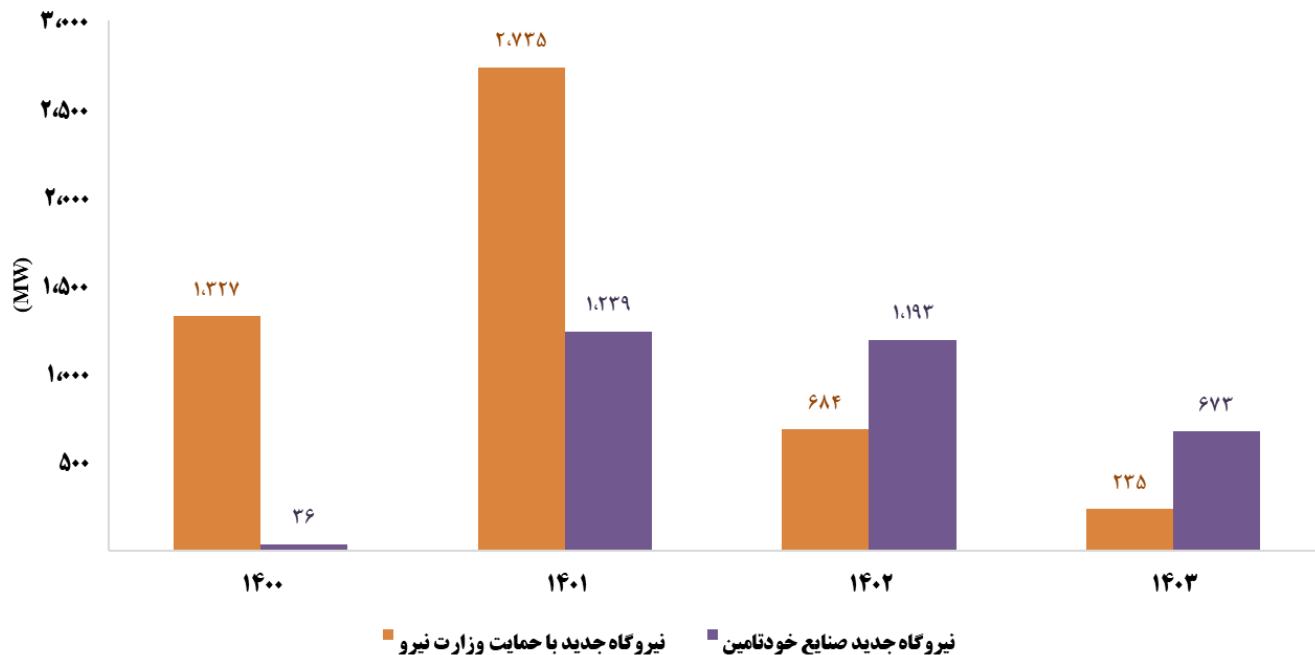
مشکلات حکمرانی برق

تاخیر در ابلاغ نرخ سالیانه بازار برق

- ✓ از سال ۱۳۹۶ الی ۱۳۹۹ نرخهای خرید برق در بازار عمده فروشی ثابت و **نرخهای سال ۱۳۹۵ اعمال شده است**؛
 - ✓ سال ۱۳۹۹ با تاخیر ۵۴ روزه در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۳ و بدون جبران خسارت تولید کنندگان ناشی از تاخیر ابلاغ شد.
 - ✓ سال ۱۴۰۰ با تاخیر ۷۱ روزه در تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۹ و بدون جبران خسارت تولید کنندگان ناشی از تاخیر ابلاغ شد.
 - ✓ سال ۱۴۰۱ با تاخیر ۱۷۶ روزه در تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۱ و بدون جبران خسارت تولید کنندگان ناشی از تاخیر ابلاغ شد.
 - ✓ تغییر مدل نرخ گذاری و ابلاغ نرخهای سال ۱۴۰۲ بدون تاخیر از ابتدای سال ۱۴۰۲ ابلاغ شد.
- در سال ۱۴۰۳ با گذشت شش ماه از سال، کماکان وزارت نیرو نرخ بازار برق
- در سال جاری را ابلاغ نکرده است.

مشکلات حکمرانی برق

عدم به رسمیت شناختن مالکیت خصوصی برای برق

علیرغم توسعه ظرفیت نیروگاه‌ها توسط صنایع به استناد ماده (۴) آیین نامه اجرایی قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، برق این صنایع در تابستان ۱۴۰۳ قطع شد.

مشکلات حکمرانی برق

راهکار

- (۱) ارائه لایحه تشکیل تاسیسی نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق و تشکیل نهاد (دولت)
- (۲) تعیین مدل شفاف بلندمدت نرخ‌گذاری در بازار عمده‌فروشی برق (شواری رقابت)
- (۳) ابلاغ نرخ‌های سال ۱۴۰۳ در بازار عمده‌فروشی برق متناسب با نرخ تورم و نرخ ارز و جبران تأخیر در ابلاغ آن از ابتدای سال (وزیر نیرو)
- (۴) خروج شرکت توانیر از تجارت برق (وزارت نیرو)
- (۵) به رسمیت شناختن مالکیت خصوصی برای برق و ایجاد جریمه ۳ برابر تابلوی سبز در خصوص خاموشی مشترک مالک نیروگاه احداث نمودند (وزارت نیرو و دولت)

مشکلات حکمرانی برق - تجارت برق توسط شرکت توانیر

در سال جاری شرکت توانیر برق را متوسط با نرخ $\text{kWh}/\text{ریال } 1800$ از کلیه نیروگاه‌های آبی، اتمی، بازار برق و خرید تضمینی خریداری و با نرخ $\text{kWh}/\text{ریال } 4500$ به مشترکین به فروش می‌رساند.

✓ خروج شرکت توانیر از تجارت برق (وزارت نیرو)

✓ به استناد قانون مانع‌زایی از توسعه صنعت برق، مشترکین دارای نرخ آزاد برق (مشترکین خانگی مازاد بر الگوی مصرف، صنایع، سایر مصارف و عمومی - ۵۰ درصد کل مصرف کشور) در مکانیزم بورس انرژی برق را از نیروگاه‌های غیردولتی خریداری کنند و برق مشترکین یارانه‌ای توسط نیروگاه‌های دولتی تأمین شود. با شرط اینکه بخش غیردولتی ۵۰٪ سود خود را ملزم به سرمایه‌گذاری در احداث نیروگاه جدید باشد (وزارت نیرو)

راهکار

مشکل بازپرداخت اقساط وام‌های دریافتی نیروگاه‌ها از صندوق توسعه ملی

✓ نیاز به منابع ارزی قابل توجه برای احداث نیروگاه‌ها و درآمد ریالی نیروگاه‌ها

✓ نوسانات ارزی و جهش بیش از ده برابری نرخ ارز

✓ اجرای مصوبه شماره ۳۱۱۰۸/ت/۵۱۷۰۹ هـ مورخ ۹۴/۳/۱۲ هیأت وزیران وقت **(بانک مرکزی)؛** یا

✓ اجرای طرح سندیکا مبنی بر اعطای مجوز به نیروگاه‌های احداث شده با تسهیلات صندوق توسعه

ملی برای فروش برق به مصرف کنندگان بزرگ (صنایع) در قالب قراردادهای دو جانبه و مستقیم
(وزارت نیرو)

راهکار

✓ پرداخت به موقع مطالبات نیروگاه‌ها **(وزارت نیرو)**

عدم پرداخت به موقع مطالبات نیروگاه‌های خصوصی تولیدکننده برق و جریمه تاخیر در پرداخت آن

در حال حاضر مطالبات تولیدکنندگان خصوصی برق بابت فروش برق به وزارت نیرو بالغ بر ۲۵۰ هزار میلیارد ریال می‌باشد و از اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳، هیچ پرداختی بابت ۵۰ درصد برق خریداری شده توسط وزارت نیرو انجام نشده است.

راهکار

- ✓ تسریع در پرداخت مطالبات سال جاری نیروگاه‌ها و سنوات قبل (وزارت نیرو)
- ✓ الزام به درج بند جریمه تاخیر در قراردادهای فی‌مابین نیروگاه‌ها با شرکت مدیریت شبکه برق (وزارت نیرو)

مشکلات موجود در اجرای طرح‌های اجرای بخش بخار نیروگاه‌های سیکل ترکیبی

✓ عدم اجرای تعهد جبران سوخت صرفه‌جویی شده به **ارزش ۲ میلیارد یورو توسط دولت** در قراردادهای
بیع متقابل (براساس ظرفیت بند ۱۹ قانون بودجه ۱۳۹۲) برای **۱۵ واحد بخش بخار احداث شده** به
ظرفیت ۲۴۰۰ مگاوات که تا به امروز منجر بالغ بر ۷.۳ میلیارد لیتر گازوییل (به ارزش بیش از ۶ میلیارد
یورو) شده است.

✓ عدم ورود سرمایه‌گذار به علت مغایرت مصوبه شورای اقتصاد با متن قانون برای نیروگاه‌هایی که بر
اساس ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی تمایل به سرمایه‌گذاری در
توسعه نیروگاه از طریق افزودن بخش بخار دارند.

افزودن یک واحد بخار به **ظرفیت ۱۶۰ مگاوات روزانه ۱ میلیون متر مکعب**
صرفه‌جویی گاز به همراه دارد.

مشکلات موجود در اجرای طرح‌های اجرای بخش بخار نیروگاه‌های سیکل ترکیبی

- ✓ **تحويل سوخت صرفه‌جویی شده در قراردادهای بیع متقابل سال ۱۳۹۲ توسط دولت در قانون بودجه ۱۴۰۴ (سازمان برنامه و بودجه و وزارت نیرو)؛**
- ✓ **جبران خسارت تأخیر در انجام تعهدات دولت برای پوشش خسارت عدم پرداخت اقساط صندوق توسعه ملی (سازمان برنامه و بودجه و وزارت نیرو)؛**
- ✓ **مشمولیت واحدهای بخار براساس آیین نامه اجرایی ماده ۴ قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق و محاسبه سوخت بخشی گازی با تعرفه نیروگاهی (وزارت نیرو)**

راهکار

با تشکر از حسن توجه شما